

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การนำเสนอโปรแกรมการสอศแทรกจริยธรรมในการสอน
ภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย
เกี่ยวกับการสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในด้าน
ความสำคัญและความสัมพันธ์ของจริยธรรมที่มีต่อวิชาภาษาไทย หัวข้อจริยธรรมที่นำมา
สอศแทรกในการสอนภาษาไทย เนื้อหาภาษาไทยที่สามารถสอศแทรกจริยธรรมได้ และ
วิธีการสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย

2. เพื่อเสนอโปรแกรมการสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร คือ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย จำนวน 55 คน และครู
ที่สอนวิชาภาษาไทย จำนวน 262 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 55 โรงเรียน รวมจำนวนตัวอย่างประชา-
กรทั้งสิ้น 317 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม 1 ชุด สำหรับหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูที่สอน
วิชาภาษาไทย เพื่อสอบถามเกี่ยวกับ สถานภาพและความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอศแทรก
จริยธรรมในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน
ตรวจพิจารณาความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้กับหัวหน้าหมวด
วิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยของโรงเรียนวัดน้อนพคุณและโรงเรียนประชาราษฎร์
อุปถัมภ์ จำนวน 14 คน จากนั้นจึงนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วส่งแบบ

สอบถามไปยังหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย 55 ชุด ได้รับคืน 55 ชุด ครูภาษาไทย 271 ชุด ได้รับคืน 262 ชุด ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่ามัธยเทศ คณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอโปรแกรมการสอดแทรกกิจกรรมในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และภาษาไทย บทบาทของครูภาษาไทยในการปลูกฝังจริยธรรม วิธีการสอดแทรกกิจกรรมในการสอนภาษาไทย การติดตามผล และตัวอย่าง จากนั้นได้นำโปรแกรมนี้ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 คน ตรวจสอบพิจารณาและประเมินความเหมาะสม ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบประเมินผลของผู้ทรงคุณวุฒิมาวิเคราะห์หาค่ามัธยเทศ คณิต แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากค่าของหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในการสอนเป็นเวลา 21 ปีขึ้นไป

ครูภาษาไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในการสอนเป็นเวลา 5-10 ปี

2. การสอดแทรกกิจกรรมในการสอนภาษาไทย

2.1 ความสำคัญและความสัมพันธ์ของกิจกรรมที่มีต่อวิชาภาษาไทย

หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับความสำคัญและความสัมพันธ์ของกิจกรรมที่มีต่อวิชาภาษาไทย โดยเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่ามัธยเทศ คณิต คือ ครูควรสอดแทรกกิจกรรมไว้ใน การสอนภาษาไทย ทุกครั้ง เมื่อสอนภาษาไทยโดยสอดแทรกกิจกรรมแล้วจะช่วยปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีจริยธรรมที่ดีและนักเรียนจะเกิดการเรียนรู้อย่างขึ้นทั้งทางบ้านภาษาไทยและจริยธรรม

2.2 หัวข้อจริยธรรมที่นำมาสอดแทรกในการสอนภาษาไทย หัวหน้าหมวดวิชาภาษา-
 ไทยและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อจริยธรรมที่ควรนำมาสอดแทรกในการ
 สอนภาษาไทยว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยมีความคิด
 เห็นว่า หัวข้อจริยธรรมที่ควรนำมาสอดแทรกในการสอนภาษาไทยที่มีความเหมาะสมอยู่ในระ-
 ดับมาก เรียงตามลำดับค้ำฉนิมเลขคณิตคือ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวที และความ
 รับผิดชอบ ส่วนครูภาษาไทยมีความคิดเห็นว่ หัวข้อจริยธรรมที่ควรนำมาสอดแทรกในการสอน
 ภาษาไทยที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค้ำฉนิมเลขคณิตคือ ความกตัญญู-
 กตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต และความสามัคคี

2.3 เนื้อหาภาษาไทยที่สามารถสอดแทรกจริยธรรมได้

ก. การใช้ภาษา

1. การฟัง หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยมีความคิดเห็น
 สอดคล้องกันเกี่ยวกับ การสอดแทรกจริยธรรมในการสอนการฟังว่า มีความเหมาะสมอยู่ใน
 ระดับมาก เรียงตามลำดับค้ำฉนิมเลขคณิตคือ มารยาทในการฟัง การจับใจความสำคัญ
 จากกรฟัง และวิจารณ์พญาในการฟัง

2. การพูด หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิด
 เห็นเกี่ยวกับการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนการพูดว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
 โดยหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอดแทรกจริยธรรมในการสอน
 การพูดว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค้ำฉนิมเลขคณิตคือ มารยาทใน
 การพูด การพูดประเภทการสนทนาและการพูดอธิบาย ส่วนครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยว-
 กับการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนการพูดว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียง
 ตามลำดับค้ำฉนิมเลขคณิตคือ มารยาทในการพูด การพูดประเภทการสนทนา และความเชื่อ-
 มั่นในการพูด

3. การอ่าน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิด-
 เห็นเกี่ยวกับการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนการอ่านว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
 เรียงตามลำดับค้ำฉนิมเลขคณิตคือ การแสวงหาความรู้ความบันเทิงจากการอ่าน การอ่าน
 ประเภทการอ่านออกเสียงทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง และการใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์แก่
 การเรียนการสอนภาษาไทย ส่วนครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอดแทรกจริยธรรม
 ในการสอนการอ่านว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค้ำฉนิมเลขคณิตคือ

การอ่านประเภทการอ่านออกเสียงทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง การใช้ห้องสมุดให้เกิดประโยชน์แก่ การเรียนการสอนภาษาไทย และการจับใจความสำคัญจากเรื่องท่่าน

4. การเขียน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิด เห็นเกี่ยวกับการสอดแทรกกิจกรรมในการสอนการเขียนว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอดแทรกกิจกรรมในการสอนการ เขียนว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ การเขียนประ-เภทการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เช่น คำขวัญ เรื่องสั้น แต่งเพลง และการเขียนเรียบเรียงข้อ ความ เช่น บทความ รายงาน หรือการเขียนติดต่อดสื่อสาร ส่วนครูภาษาไทยมีความคิดเห็น เกี่ยวกับการสอดแทรกกิจกรรมในการสอนการเขียนว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ การเขียนประเภทการเขียนเรียบเรียงข้อความ เช่น บท-ความ รายงาน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เช่น คำขวัญ เรื่องสั้น แต่งเพลง และการเขียน ติดต่อดสื่อสาร ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอดแทรกกิจกรรมในการสอนการเขียนเรื่อง การเขียนอ้างอิงข้อความจากหนังสือและเอกสารต่างๆ ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครู ภาษาไทยมีความคิดเห็นเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ข. วรรณคดี หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิดเห็นสอด-คล้องกันเกี่ยวกับ การสอดแทรกกิจกรรมในการสอนวรรณคดีว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก เรียงตามลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ วัฒนธรรมในวรรณคดี เช่น ประเพณี ค่านิยม จริย-ธรรม การใช้วิจารณ์วิเคราะห์พฤติกรรมตัวละคร และเนื้อเรื่องและมโนทัศน์ของเรื่อง ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอดแทรกกิจกรรมในการสอนวรรณคดีเรื่อง ฉันทลักษณ์ ทั้งหัว-หน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค. หลักภาษา หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการสอดแทรกกิจกรรมในการสอนหลักภาษาว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย โดยหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอดแทรกกิจกรรมในการสอนหลัก-ภาษาว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ในเรื่อง ลักษณะต่างๆของภาษาไทย ส่วนครูภาษา-ไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอดแทรกกิจกรรมในการสอนหลักภาษาว่า มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ในเรื่อง การนำความรู้ทางหลักภาษาไปใช้

2.4 วิธีการสอดแทรกกิจกรรมในการสอนภาษาไทย

ก. การสอศแทรกจริยธรรมด้วยวิธีการปลูกฝังจริยธรรม หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการสอศแทรกจริยธรรมด้วยวิธีการปลูกฝังจริยธรรมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค้ำมัชฌิมเลขคณิต คือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ประพฤติปฏิบัติเพื่อแสดงถึงความเป็นผู้มีจริยธรรมอยู่เสมอๆ เช่น ให้นักเรียนประหยัคน้ำ ไฟ รักษาความสะอาดของห้องเรียนและโรงเรียน การอธิบายชี้แนะเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนเกิดศรัทธาในจริยธรรมเรื่องต่างๆ และการใช้วิธีการเรียนรู้ทางสังคม โดยครูให้นักเรียนสังเกตจากตัวแบบของผู้มีจริยธรรมที่ดีในเรื่องต่างๆ

ข. การสอศแทรกจริยธรรมโดยตรง หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการสอนภาษาไทยเพื่อสอศแทรกจริยธรรมโดยตรงว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการสอนภาษาไทยเพื่อสอศแทรกจริยธรรมโดยตรงว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค้ำมัชฌิมเลขคณิตคือ การจัดป้ายนิเทศ การแสดงบทบาทสมมติ และการใช้สถานการณ์จำลอง ส่วนครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการสอนภาษาไทยเพื่อสอศแทรกจริยธรรมโดยตรงว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค้ำมัชฌิมเลขคณิตคือ การแสดงบทบาทสมมติ หรือการจัดป้ายนิเทศ และการแสดงละคร ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้กิจกรรมการสอนภาษาไทยเพื่อสอศแทรกจริยธรรมโดยตรงในเรื่อง การแสดงเชิคหรือชักหุ่น และการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นว่ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค. การสอศแทรกจริยธรรมตามสภาพการณ์ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอศแทรกจริยธรรมตามสภาพการณ์ว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค้ำมัชฌิมเลขคณิตคือ ครูยกย่องชมเชยและประกาศความดี ความสามารถของนักเรียนที่มีความประพฤติดีแต่งกายเรียบร้อย ในการทำกิจกรรมต่างๆครูควรเน้นให้นักเรียนรู้จักประหยัคและสามัคคี และครูกำหนดให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีความสามัคคี ความเสียสละ การรักษาระเบียบวินัย ส่วนครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอศแทรกจริยธรรมตามสภาพการณ์ว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค้ำมัชฌิมเลขคณิตคือ ในการตรวจ/ตัดสิน/ให้คะแนนต่างๆครูต้องกำหนดเกณฑ์ไว้ล่วงหน้าและกระทำอย่างยุติธรรม ครูกำหนดให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม

เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีความสามัคคี ความเสียสละ การรักษาระเบียบวินัยและในการมอบหมายงานให้นักเรียนทำครูต้องกำหนดวันส่งให้แน่นอน

๖. การสอศแทรกจริยธรรมด้วยการสอนแบบสัมพันธ์วิชา หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการสอศแทรกจริยธรรมด้วยการสอนแบบสัมพันธ์วิชาว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคำมีขมิ้มเลขคณิตคือ ครูนำเนื้อหาความรู้จากวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาจริยธรรมที่มีอยู่ในวิชาภาษาไทยมาสอนให้สัมพันธ์กัน ครูภาษาไทยและครูวิชาอื่นๆร่วมมือกันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังจริยธรรมให้แก่นักเรียน และครูภาษาไทยและครูวิชาอื่นๆร่วมกันวางแผนการเรียนการสอนโดยสร้างแกนหลักเกี่ยวกับจริยธรรมขึ้นเพื่อให้ครูทุกๆวิชาปฏิบัติให้สอดคล้องกัน

3. ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย

หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทยที่ครูประสบมากที่สุดคือ ครูภาษาไทยขาดอุปกรณ์ในการที่จะช่วยสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย ปัญหาอุปสรรคอันดับรองลงมาคือ สภาพสังคมภายนอกโรงเรียนไม่เป็นแบบอย่างที่ดีในค่านิจริยธรรม ส่วนครูภาษาไทยส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่า ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทยที่ครูประสบมากที่สุดคือ สภาพสังคมภายนอกโรงเรียนไม่เป็นแบบอย่างที่ดีในค่านิจริยธรรม ปัญหาอุปสรรคอันดับรองลงมาคือ ครูภาษาไทยขาดสื่อการเรียนการสอนในการที่จะช่วยสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย ส่วนปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทยที่ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยประสบน้อยที่สุดคือ ครูภาษาไทยไม่เห็นความสำคัญของจริยธรรม

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย

หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นไว้อย่างสอดคล้องกันว่า ครูภาษาไทยควรทำการสอศแทรกจริยธรรมโดยตรงตามเนื้อหาที่ปรากฏในบทเรียน ซึ่งครูอาจจะใช้กิจกรรมการสอนภาษาไทยประเภทต่างๆ หรือครูอาจจะนำจริยธรรมที่ปรากฏในเนื้อหามาให้แก่นักเรียน สนทนา วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ นอก

จากนี้ครูภาษาไทยควรสอดแทรกจริยธรรมตามสภาพการณ์ ด้วยการดูแลความประพฤติ ความมีระเบียบวินัยของนักเรียน การนำนักเรียนไปร่วมกิจกรรมทางศาสนา และครูภาษาไทยจะต้องทำหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้มีจริยธรรม และจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมเป็นอย่างดีด้วย

5. โปรแกรมการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น

ผู้วิจัยได้นำเสนอโปรแกรมการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ เนื้อหาจริยธรรมและภาษาไทย บทบาทของครูภาษาไทยในการปลูกฝังจริยธรรม วิธีการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย การติดตามผล และตัวอย่าง ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นว่ารายละเอียดของโปรแกรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสรุปได้ดังนี้ รายละเอียดของโปรแกรมในเรื่องหลักการและเหตุผล ควรเน้นในเรื่องความสำคัญของวิธีการสอดแทรก ส่วนหัวข้อของจริยธรรมเรื่องต่างๆควรกำหนดความหมายให้นอนเพื่อให้เข้าใจตรงกัน สำหรับบทบาทของครูในการปลูกฝังจริยธรรมที่สำคัญก็คือ จะต้องทำหน้าที่เป็นที่รักของศิษย์และต้องมีความอดทน ในการติดตามผลควรใช้หลายวิธีและจะต้องกำหนดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซึ่งแสดงถึงความเป็นผู้มีจริยธรรมในเรื่องต่างๆขึ้นเพื่อให้วัดผลและประเมินผลได้ตรงกัน และตัวอย่างควรมีรายละเอียดเพิ่มเติมอีก

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่าจริยธรรมมีความสำคัญและมีความสัมพันธ์ต่อวิชาภาษาไทยเป็นอย่างมาก ด้วยเหตุนี้ครูภาษาไทยจึงควรสอดแทรกจริยธรรมไว้ในการสอนทุกครั้ง เพราะเมื่อสอนภาษาไทยโดยสอดแทรกจริยธรรมแล้ว จะช่วยปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีจริยธรรมที่ดี นอกจากนี้นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้อย่างขึ้นทั้งทางด้านภาษาไทยและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา รัตนาสิน (2526: 138) ที่พบว่าครูภาษาไทยส่วนใหญ่ได้สอนเน้นค่านิยม โดยใช้การอธิบายหรือบรรยายสอดแทรกตามโอกาส นอกจากนี้ เกลียวพันธ์ ชจรตฤณิกิติ (2523: 99) ได้กล่าวไว้อีกว่า การสอนจริยศึกษาไม่ควรจำกัดอยู่ในเฉพาะชั่วโมงของวิชาเท่านั้น แต่น่าจะมีการสอดแทรกอยู่ในทุกวิชา ทุกโอกาส ทุกวาระ ทุกอิริยาบถ เท่าที่จะทำได้เหมาะสม

ซึ่งตรงกับที่ ชม. ภูมิภาค (2525: 204) ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ครูทั่วไปว่า "เมื่อเนื้อหาวิชาที่สอนเกี่ยวโยงไปถึงจริยธรรม ก็ให้แทรกเนื้อหาส่วนนี้ลงไป ถ้าครูคนใดพบนักเรียนปฏิบัติไม่ถูกต้อง ก็ให้อบรมสั่งสอนและว่ากล่าวตักเตือน หรือถ้าพบนักเรียนปฏิบัติ ก็ให้ส่งเสริมและยกย่องชมเชย" เมื่อครูภาษาไทยเห็นความสำคัญและความสัมพันธ์ของจริยธรรมที่มีต่อวิชาภาษาไทยถึงขั้นแล้ว จึงสมควรอย่างยิ่งที่ครูภาษาไทยจะทำการสอดแทรกจริยธรรมไว้ในการสอนด้วย โดยอาจจะเป็นการสอดแทรกโดยตรง การสอดแทรกตามสภาพการณ์ หรือการสอดแทรกด้วยการสอนแบบสัมพันธ์วิชา

2. เกี่ยวกับหัวข้อจริยธรรมที่ควรนำมาสอดแทรกในการสอนภาษาไทยนั้น ผลการวิจัยพบว่า หัวข้อจริยธรรมทุกหัวข้อสมควรที่จะนำมาสอดแทรกในการสอนภาษาไทย ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ครูภาษาไทยต้องการให้นักเรียนเป็นผู้มีจริยธรรมในทุกๆ เรื่อง โดยเน้นในเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูกตเวที ความสามัคคี และความรับผิดชอบ ซึ่งบุพพาร จุนเจือจาน (2521: 89) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษา ได้พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมทางจริยธรรมอยู่ในสภาพที่น่าพอใจ คือ การประหยัคและออมทรัพย์ ความเสียสละ ความกตัญญูกตเวที และความมีเหตุผล ส่วนจริยธรรมที่นอกเหนือจากนี้อยู่ในสภาพที่ไม่น่าพอใจและงานวิจัยของ นิทรา วรรณะ (2524: 81-82) ได้พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีพฤติกรรมทางจริยธรรม 6 คุณลักษณะ คือ ความรับผิดชอบต่อ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความอุทิศและ ความยุติธรรม อยู่ในระดับชั้นจริยธรรมที่ 5 คือ เป็นการกระทำตามที่กฎเกณฑ์ และบรรทัดฐานของสังคม ด้วยเหตุนี้เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้มีจริยธรรมในทุกๆ เรื่อง โดยให้เกิดความสำนึกในจริยธรรมเรื่องต่างๆ ด้วยตนเอง มีใ้การกระทำตามกฎระเบียบเท่านั้น ครูภาษาไทยจึงควรนำหัวข้อจริยธรรมทุกหัวข้อมาสอดแทรกในการสอนภาษาไทย

3. เนื้อหาภาษาไทยที่สามารถสอดแทรกจริยธรรมได้ เนื้อหาภาษาไทยซึ่งแบ่งได้เป็น การใช้ภาษา วรรณคดี และหลักภาษานั้น ผลจากการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิดเห็นว่า เนื้อหาภาษาไทย คือ การใช้ภาษา และวรรณคดี เหมาะสมที่จะสอดแทรกจริยธรรมอยู่ในระดับมาก แต่หลักภาษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย โดยพิจารณารายละเอียดได้ดังนี้

ก. การใช้ภาษา

1. การฟัง เนื้อหาเกี่ยวกับการฟังทุกเรื่องมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่จะสอดคล้องกับจริยธรรม ทั้งนี้ไม่ว่าครูจะสอนเรื่องมารยาทในการฟัง ครูก็สามารถสอดคล้องกับจริยธรรมในเรื่องระเบียบวินัยได้ สอนการจับใจความสำคัญจากการฟัง ครูก็สอดคล้องกับจริยธรรมเรื่องความมีสติและปัญญา หรือสอนเรื่องวิจารณ์ในการฟัง ครูก็สอดคล้องกับจริยธรรมเรื่อง การใช้เหตุผลไปทั่วได้ ทั่วๆไปทั้งหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย จึงมีความคิดเห็นว่า ครูภาษาไทยควรสอดคล้องกับจริยธรรมในการสอนการฟังทุกเรื่องอยู่ในระดับมาก

2. การพูด ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทย มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการสอดคล้องกับจริยธรรมในการสอนการพูดว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับที่ ประภาศรี สีหอำไพ (2524: 323-324) กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้พูดที่ดีไว้ว่า จะต้องมียุติธรรมในการพูดตามการพูดรูปแบบต่างๆ และจริยธรรมในการพูดนั้นก็คือ 1. มีความจริงใจกับผู้ฟัง มุ่งเสนอข้อเท็จจริงโดยไม่หวังผลประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่ 2. มีสัมมาวาจา คือ เว้นจากการพูดไม่จริง การพูดหยาม การพูดล้อเสียด การพูดเพื่อเจ้อ 3. มีปวิวาจา ก่อให้เกิดความรักสามัคคี มีอรธ-ประโยชน์ 4. รักษาเวลา 5. อ้างอิงความเห็นของผู้อื่นโดยไม่นำคำพูดนั้นมาเป็นของตนและได้ระบุแหล่งที่มาไว้ ดังนั้นในการสอนการพูดจึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนเป็นผู้มีจริยธรรมในการพูดโดยทำการสอดคล้องกับจริยธรรมไว้ในการสอนการพูดทุกครั้ง

3. การอ่าน หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอดคล้องกับจริยธรรมในการสอนการอ่านทุกเรื่องว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและใช้มากในชีวิตประจำวัน นักเรียนจะใช้ทักษะการอ่านเพื่อแสวงหาสรรพวิทยาการต่างๆ เพื่อความบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นครูภาษาไทยจึงมีโอกาสดที่จะสอดคล้องกับจริยธรรมในการสอนการอ่านได้คือ แนะนำหรือจัดหาหนังสือที่มีประโยชน์มาให้ให้นักเรียนอ่าน โดยชี้แนะให้นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ซึ่งเป็นการฝึกให้นักเรียนใช้เหตุผลและสติปัญญา ส่วนการอ่านประเภทต่างๆนั้น ครูก็สามารถสอดคล้องกับจริยธรรมได้เช่นกัน สมทรง ปุณฺณฤทธิ (2524: 31) ได้เสนอแนะ

การสอนจริยธรรมด้วยการอ่านท่านอง เสนาะไว้ว่า ครูควรจัดให้มีการประกวดการอ่านท่านอง เสนาะเกี่ยวกับธรรมะ โดยให้นักเรียนเป็นผู้เสนอบทประพันธ์เองก็ได้ จากนั้นจึงส่งเสริมให้คนหรือกลุ่มที่อ่านได้ไพเราะที่สุดได้นำไปอ่านที่หน้าเสาธง เป็นการเผยแพร่ธรรมะและให้กำลังใจแก่นักเรียนด้วย

4. การเขียน จากผลการวิจัยพบว่า การสอดแทรกจริยธรรมในการสอนการเขียนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่ สุจริศ เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม (2523: 118) กล่าวไว้ว่า การสอนทักษะการเขียนควรสอนให้สัมพันธ์กับทักษะอื่นๆ และถ้าหากมีโอกาสดีควรจะสอนทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ ดังนั้นครูภาษาไทยจึงสามารถสอดแทรกจริยธรรมในการสอนการเขียนได้โดยให้นักเรียนเขียนเรียงความ คำขวัญที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรม หรือในการสอนให้นักเรียนเขียนบันทึก รายงาน ครูก็สามารถสอดแทรกจริยธรรมเรื่องการรักษาระเบียบวินัยในการเขียนให้ถูกต้องตามรูปแบบ ส่วนการเขียนอ้างอิงข้อความจากหนังสือและเอกสารต่างๆ ที่หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยเห็นว่ามีเหมาะสมที่จะนำจริยธรรมมาสอดแทรกอยู่ในระดับน้อยนั้น ประภาศรี สีหอำไพ (2524: 344-345) ได้กล่าวเสนอแนะไว้ว่า การเขียนที่ที่จะต้องระวังการละเมิดสิทธิวรรณกรรมตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พุทธศักราช 2521 และผู้เขียนต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับหลักฐานข้อเท็จจริง ดังนั้นในการสอนการเขียนให้นักเรียนรู้จักอ้างอิงข้อความจากหนังสือและเอกสารต่างๆ ครูจึงควรสอดแทรกจริยธรรมเรื่องความรับผิดชอบ และฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์โดยไม่นำคำกล่าวอ้างของผู้อื่นมาเป็นของตน

ข. วรพนศคี หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนวรรณคดีว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเน้นเรื่องวัฒนธรรมในวรรณคดี การใช้วิจารณ์วิเคราะห์เหตุการณ์กรรมตัวละคร เนื้อเรื่องและมโนทัศน์ของเรื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อมีการวิเคราะห์เนื้อหาในบทเรียนภาษาไทยแล้ว จะพบจริยธรรมเรื่องต่างๆ สอดแทรกอยู่ ซึ่ง รัตนา รัตนสิน (2526: 142) ได้ทำการศึกษาหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ทั้ง 3 เล่ม พบว่าในบทอ่านแต่ละเรื่องมีค่านิยมในเรื่องต่างๆ แฝงอยู่ในระดับมาก ค่านิยมที่กล่าวถึงนี้มีความสัมพันธ์กับจริยธรรมเป็นอย่างไร เช่น ค่านิยมในเรื่อง ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญูรู้คุณ ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความกล้าหาญ ความเสียสละ ความขยันหมั่นเพียร การพึ่งตนเอง เป็นต้น นอกจากนี้

ประกาศรี สือหว่าไฟ (2524: 49) ได้กล่าวถึงเนื้อหาวรรณคดีที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ไว้ว่า เนื้อเรื่องจากวรรณกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ควรปลูกฝังจริยธรรมอันเป็นค่านิยม หรือระเบียบประเพณีที่พึงมีตามลักษณะของคนไทย เช่น การเสริมสร้างความรัก ความสัมพันธ์ของเด็กกับผู้ใหญ่ในครอบครัวและบุคคลทั่วไป ความกล้าหาญ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญูแก่เวทียาตรา ส่วนการสอนวรรณคดีในเรื่อง ฉันทลักษณ์ ที่หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมที่จะสอดแทรกจริยธรรมในระดับน้อยนั้น ถ้าครูฝึกให้นักเรียนสังเกตลักษณะบังคับของคำประพันธ์ครูก็จะสอดแทรกจริยธรรมเรื่องระเบียบวินัยได้ หรือครูอาจจะมอบหมายให้นักเรียนช่วยกันแต่งคำประพันธ์ลักษณะเดียวกับในเนื้อเรื่องที่เรียน ครูก็จะสอดแทรกจริยธรรมเรื่อง ความสามัคคีและความอุทิศสละได้

ค. หลักภาษา ผลการวิจัยพบว่า ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนหลักภาษาว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย โดยมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาหลักภาษาที่เหมาะสมจะสอดแทรกจริยธรรมมีเพียง 2 เรื่องคือ ลักษณะต่างๆของภาษาไทยและการนำความรู้ทางหลักภาษาไปใช้ ทั้งนี้เนื้อหาของวิชาหลักภาษาเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับระเบียบ และกฎเกณฑ์ จึงทำให้ผู้สอนและผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาหลักภาษา ทั้งผลการวิจัยของประกาศรี สุคนธ์ (2508: 143) ที่พบว่า ครูชอบสอนวรรณคดีมากกว่าหลักภาษา ซึ่งสอดคล้องกับ สุจริต เพ็ชรชอบ และ สายใจ อินทร์พรหม (2523: 145) ที่กล่าวว่า ครูชอบสอนหลักภาษาน้อยกว่าวิชาอื่นๆในหมวดวิชาเดียวกัน และนักเรียนคิดว่าเนื้อหาที่เรียนในวิชาหลักภาษาไทยยาก เรียนยาก ไม่สนุก และไม่สนใจ ดังนั้นครูภาษาไทยจึงควรจัดการเรียนการสอนหลักภาษาให้น่าสนใจโดยจัดกิจกรรมต่างๆประกอบการสอนและครูก็จะสอดแทรกจริยธรรมไปกับกิจกรรมที่จัดขึ้นได้

4. วิธีการสอดแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย

ก. การสอดแทรกจริยธรรมด้วยวิธีการปลูกฝังจริยธรรม หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอดแทรกจริยธรรมด้วยวิธีการปลูกฝังจริยธรรมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่ สุมน อมรวิวัฒน์ (2523: 19) และ พันธุ์ หันนาคินทร์ (2523: 121, 140) กล่าวถึง การปลูกฝังจริย-

ธรรมไว้ว่า จะต้องเริ่มจากการสร้างศรัทธา โดยที่ไม่เป็นการบังคับ จากนั้นต้องส่งเสริมให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามจริยธรรมที่ศรัทธานั้นอย่างสม่ำเสมอ และจากผลการวิจัยของ สุเชษฐ์ มาเทิ้ม (2519: 60-62) ที่พบว่า การเป็นแบบอย่างที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งที่หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยต่างก็เห็นความสำคัญของการใช้วิธีการเรียนรู้ทางสังคมโดยครูให้นักเรียนสังเกตจากตัวแบบของผู้มีจริยธรรมที่ดีในเรื่องต่างๆ

ข. การสอดแทรกจริยธรรมโดยตรง จากผลการวิจัยพบว่า ครูควรใช้กิจกรรมการสอนภาษาไทยเพื่อสอดแทรกจริยธรรมโดยตรง โดยเน้นกิจกรรมการจัดป้ายนิเทศ การแสดงบทบาทสมมติ การใช้สถานการณ์จำลองและการแสดงละคร การที่หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยมีความเห็นว่า การจัดป้ายนิเทศ จะช่วยสอดแทรกจริยธรรมได้นั้น เพราะป้ายนิเทศสามารถแสดงทั้งภาพและคำอธิบาย ซึ่งไม่ว่าจะจัดในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนก็ตาม จะช่วยอธิบายความหมาย ถ้ายทอดความคิดเรื่องราวเร้าความสนใจให้เกิดความร่วมมือและปฏิบัติตาม ซึ่งเกื้อกูล คูปรักษ์และคณะ (2518: 193) ได้กล่าวถึงการจัดป้ายนิเทศไว้ว่า ป้ายนิเทศ เป็นวัสดุที่มีคุณค่าอย่างมากในการสอนใช้แสดงตัวอย่างเรื่องราวที่น่าสนใจ ให้นักเรียนเห็นในลักษณะของภาพ แผนภูมิ แผนสถิติ หรือป้ายประกาศ เพื่อการเรียนรู้โดยไม่ต้องใช้เวลาากนั้น ในค่านการแสดงบทบาทสมมติ การใช้สถานการณ์จำลอง การแสดงละครครูภาษาไทยก็สามารถใช้กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้เพื่อสอดแทรกจริยธรรมได้ โดยกำหนดเรื่องให้นักเรียนแสดงหรือสวมบทบาทที่ตัวละครต้องมีการตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ ส่วนกิจกรรมการแสดงเชิหรือชักหุ่น และการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ทั้งหัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทยและครูภาษาไทยมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำกิจกรรมนี้ไปใช้ว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยนั้น แตกต่างจากผลการวิจัยของชวลิต บุญกิติ (2526: 24) ที่พบว่า การแสดงเชิหรือชักหุ่น เป็นนาฏกรรมชนิดหนึ่งที่ดีเป็นกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนภาษาและวิชาอื่นๆ ได้ นับเป็นอุปกรณ์สำคัญอย่างหนึ่งในการถ่ายทอดเรื่องราว หรือแนวความคิดด้วยวิธีง่ายที่สุดแต่ได้ผลดีมาก และการนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ เช่น นำชมอนุสาวรีย์ของบุคคลสำคัญในบทเรียน ครูก็จะสอดแทรกจริยธรรมได้ โดยกล่าวถึงคุณความดีของบุคคลนั้นที่ควรยกย่องและประพฤติปฏิบัติ ตาม หรือการวางแผนเพื่อจัดทัศนศึกษาครูต้องกำหนดหน้าที่ให้นักเรียนรับผิดชอบและฝึกความสามัคคีในหมู่คณะ

ค. การสอศแทรกจริยธรรมตามสภาพการณ จากผลการวิจัยพบว่า การสอศแทรกจริยธรรมตามสภาพการณเหมาะสมที่จะนำมาใช้อยู่ในระดับมาก ทั่วเขตศูนย์ ภาษาไทยจึงตองเป็นผู้ที่ช่างสังเศสภาพแวดล้อมรอบๆตัว และเมื่อพบเห็นสิ่งใดที่ควร จะปลุกฝังให้กับนักเรียน ครูก็ตองถือโอกาสสอศแทรกไปทันที ขณะที่สอนและเมื่ออยู่นอกห้อง เรียน ซึ่ง แสง จันทร์งาม (2522: 229) เสนอแนะไว้ว่า ครูอาจจะสอนคอนเข้า- แถวเคารพธงชาติ สอนตามเหตุการณที่เกิเกิดขึ้น สอนเมื่อเกิดทำคามผิด สอนโดยให้เด็ก กระทำกิจกรรมต่างๆ และสอนโดยพาไปปฏิบัติงานจริงที่จะให้บทเรียนทางจริยธรรม

ง. การสอศแทรกจริยธรรมด้วยการสอนแบบสัมพันธ์วิชา จากผลการวิจัย พบว่า การสอศแทรกจริยธรรมด้วยการสอนแบบสัมพันธ์วิชา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสอศคล้องกับที่ สุมิตร คุณานุกร (2520: 42) กล่าวว่ การสอนแบบสัมพันธ์ วิชา จะช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงความรู ผู้เรียนจะเข้าใจสภาพและปัญหาสังคมได้ดี เนื้อ- หาวิชาจะสัมพันธ์กับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และจะทำให้การสอนและการศึกษามี คุณค่ามากขึ้น และตรงกับผลการวิจัยของ จงจิต นิมนานรเทพ (2528: 98) ที่พบว่า ครูในหมวดวิชาภาษาไทยและหมวดวิชาสังคมศึกษา ควรจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมจริยศึกษา เช่น การจัดประกวดร้อยกรองที่มีหัวข้อเกี่ยวกับจริยศึกษา เพื่อเป็นการเร้าให้นักเรียน สนใจและกระตือรือร้นที่จะแต่งบทร้อยกรองมากขึ้น

5. ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทย ที่ครู ส่วนใหญ่ประสบมาก คือ ปัญหาการขาดสื่อการเรียนการสอนที่จะช่วยสอศแทรกจริยธรรม ในการสอนภาษาไทย ปัญหาสภาพสังคมภายนอกโรงเรียนไม่ เป็นแบบอย่างที่ดีในค่านจริย- ธรรม

ปัญหาการขาดสื่อการเรียนการสอนนี้สอศคล้องกับผลการวิจัยของ นุชรินทร์ พาร์มขาว (2522: 67) และ ชูลี ชัชวาลกิจ (2526: 67) ที่พบว่า ครูภาษาไทยชั้น มัธยมศึกษาพบปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อการเรียนการสอน คือ สื่อการเรียน การสอนมีน้อย ไม่ได้รับความสะดวกในการนำมาใช้

ปัญหาสภาพสังคมภายนอกโรงเรียนไม่ เป็นแบบอย่างที่ดีในค่านจริยธรรมนั้น สอศคล้องกับผลการวิจัยของ จินดา อาจินสมาจาร (2523: 86) พบว่า ครูมีปัญหา ค่อนข้างมากในเรื่องความร่วมมือ และสนับสนุนในการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรจริยศึกษา จากชุมชน และเรื่องจริยธรรมในหลักสูตรจริยศึกษากับความสอศคล้องกับขนบธรรมเนียม

ในท้องถิ่น และ รัตนา รัตนาสิน (2526: 122) พบปัญหาว่า นักเรียนขาดความสนใจ เวลาที่ครูสอศแทรกค่านิยมและชาคการปฏิบัติตามค่านิยมที่ถึงามอย่างจริงจัง เพราะสภาพ การเรียนการสอนและสภาพความเป็นจริงที่แวดล้อมตัวเด็กนั้นขัดกัน

ส่วนปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการสอศแทรกจริยธรรมในการสอนภาษาไทยที่ ครูประสบน้อยที่สุดคือ ครูภาษาไทยไม่เห็นความสำคัญของจริยธรรม แสดงว่าครูภาษาไทย ส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของจริยธรรม ซึ่งสอศคล้องกับผลการวิจัยข้างต้นในเรื่องความสำคัญและความสัมพันธ์ของจริยธรรมที่มีต่อวิชาภาษาไทย

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

1. ข้อเสนอแนะสำหรับกระทรวงศึกษาธิการ

- ก. กระทรวงศึกษาธิการควรปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น โดย กำหนดให้มีรายวิชาที่เปิดสอนจริยธรรมขึ้น
- ข. กระทรวงศึกษาธิการควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสอศแทรกจริย- ธรรมในการสอนภาษาไทยและวิชาอื่นๆ โดยระบุไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน
- ค. กระทรวงศึกษาธิการควรจัดอบรมครูวิชาต่างๆ รวมทั้งผู้บริหารโรง- เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมและกลวิธีการสอนจริยธรรมแบบต่างๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับโรงเรียน

- ก. โรงเรียนควรกำหนดปรัชญาของโรงเรียนให้แน่นอน เพื่อให้ผู้บริหาร ครู และนักเรียนในโรงเรียนได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ
- ข. โรงเรียนควรร่วมมือกับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก ศึกษาคาม ดูแล ควบคุมให้นักเรียนมีความประพฤติที่เหมาะสม และหาทางแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม
- ค. โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมครูเพื่อวางแผนการเรียนการสอนร่วมกันในการนำจริยธรรมมาสอศแทรกในวิชาต่างๆ
- ง. โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูไปอบรม หรือเชิญวิทยากรมาอบรมเพื่อ เพิ่มพูนความรู้ทางจริยธรรมและกลวิธีสอนสอศแทรกจริยธรรมในวิชาต่างๆ

จ. โรงเรียนควรจัดอำนวยความสะดวกให้แก่ครูในเรื่องอุปกรณ์การสอน ทั้งในค่านงบประมาณการจัดหาและการให้บริการ

ข. โรงเรียนควรจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ให้สะอาดเป็นระเบียบ และมีป้ายประกาศชักจูงให้นักเรียนอยู่ในระเบียบและรักษาความสะอาดเรียบร้อย

3. ข้อเสนอแนะสำหรับครูภาษาไทย

ก. ครูภาษาไทยควรเป็นผู้มีจริยธรรม และประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

ข. ครูภาษาไทยต้องฝึกเป็นคนช่างสังเกต เมื่อพบเนื้อหาในบทเรียนที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมก็ต้องสอดแทรกจริยธรรมไปในการสอนด้วย และเมื่อพบเห็นสิ่งที่ควรแก้ไข เช่น ความประพฤตินักเรียน ความสัมพันธ์ในหมู่คณะ ที่เป็นเหตุบ่งบอกถึงความเป็นผู้ขาดจริยธรรมในเรื่องต่างๆครูภาษาไทยควรรีบแก้ไข

ค. ครูภาษาไทยต้องร่วมมือกับครูวิชาอื่นๆ ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน และร่วมมือกับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองนักเรียนในการติดตามชี้แนะ แก้ไข ความประพฤตินักเรียน

ง. ครูภาษาไทยควรนำวิธีการสอนแบบต่างๆมาใช้เพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนควบคู่ไปกับพัฒนาความรู้ ความสามารถทางภาษาไทย เช่น การแสดงบทบาทสมมติ การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

4. ข้อเสนอแนะสำหรับตำราวิจัยต่อไป

ก. ควรมีการทำวิจัยเพื่อนำเสนอโปรแกรมการสอดแทรกจริยธรรมในวิชาอื่นๆ

ข. ควรมีการทำวิจัยเพื่อวิเคราะห์เนื้อหาจริยธรรมที่สอดแทรกอยู่ในบทเรียนและหนังสืออ่านประกอบของวิชาภาษาไทยและวิชาอื่นๆ

ค. ควรมีการทำวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในเรื่องจริยธรรมของครูภาษาไทยกับบทเรียนที่นำมาพัฒนาจริยธรรมให้แก่ นักเรียน

